DOSAR NR. 4472/2/2019

ROMÂNIA
CURTEA DE APEL BUCUREŞTI
SECŢIA A-IX-A CONTENCIOS ADMINISTRATIV ŞI FISCAL
SENTINŢA NR. 989
Şedinţa publică din data de 17 decembrie 2019
Curtea constituită din:
Preşedinte - Ioana Laura Toma-Dăuceanu
Grefier – Ionica Popescu

Pe rol se află judecarea cauzei formulată de **reclamantul CONSILIUL NAŢIONAL PENTRU STUDIEREA ARHIVELOR SECURITĂŢII** în contradictoriu cu **pârâtul BONDOC TOMIS MARCEL** , având ca obiect „constatarea calităţii de colaborator al Securităţii".

Dezbaterile au avut loc în şedinţa publică din data de 03.12.2019 şi au fost consemnate în încheierea de şedinţă de la acea dată, ce face parte integrantă din prezenta sentinţă, când Curtea, având nevoie de timp pentru a delibera, a amânat pronunţarea la data de 17.12.2019, când, în aceeaşi compunere, a dat următoarea sentinţă:

CURTEA

Deliberând asupra cauzei de faţă, constată următoarele:

1. Obiectul cererii de chemare în judecată

Prin cererea înregistrată pe rolul acestei instanţe la data de 05.08.2019, reclamantul Consiliul Naţional pentru Studierea Arhivelor Securităţii a solicitat în contradictoriu cu pârâtul Bondoc Tomis Marcel să constatate existenţa calităţii de colaborator al Securităţii.

În motivare, reclamantul arată că aşa cum rezultă şi din cuprinsul notei de constatare nr. DIH/1692/10.12.2018, domnul BONDOC Tomis Marcel a fost recrutat pentru încadrarea informativă a unor studenţi străini. A întocmit şi semnat olograf, cu numele real, un Angajament, la data de 10.09.1984, preluând numele conspirativ „Stavarache".

Din nota informativă din data de 30.10.1984 (voi. 2, filele 4-5v), care se regăseşte în dosarul R 454890, întocmită şi semnată olograf cu numele real şi cu numele conspirativ „Stavarache", pârâtul a furnizat informaţii referitoare la nemulţumiri privind lipsa alimentelor, opinii pozitive privind nivelul de trai din Siria comparativ cu cel din ţara noastră, trecerea ilegală a frontierei de unele persoane, transmiterea de corespondenţă în Occident şi relaţii cu cetăţeni străini exprimate de către alte persoane.

Este de notorietate faptul că Securitatea monitoriza cu atenţie orice comentariu legat de condiţiile de trai din România, cunoscut fiind faptul că regimul urmărea promovarea ideii că statul comunist era forma superioară de organizare politică şi socială, în care toate persoanele aveau un nivel de viaţă ridicat, iar meritul pentru această stare de fapt se datora în exclusivitate partidului şi „conducătorului suprem".

Este evident că asemenea comentarii legate de lipsa alimentelor reprezintă atitudini potrivnice regimului totalitar comunist. De altfel, este de notorietate faptul că, anii '80 au fost guvernaţi de o politică restrictivă în toate domeniile, inclusiv în cel alimentar. Potrivit Raportului final al Comisiei Prezidenţiale pentru Analiza Dictaturii Comuniste din România „sfârşitul anilor 1980 a coincis cu accentuarea politicii represive, inclusiv în plan economic. Cu sprijinul unor specialişti din domeniul sănătăţii L.J şi din alte sectoare, conducerea PCR, şi în primul rând Nicolae Ceauşescu au luat decizii cu grave consecinţe în planul vieţii cotidiene

a cetăţenilor României: penuria artificială organizată statal, reducerea dramatică a consumului de electricitate pentru uzul cetăţenilor, dar nu numai, justificarea pe baze fais ştiinţifice a unor politici deliberate de înfometare a populaţiei. L.J Obsesia lui Nicolae Ceauşescu şi a camarilei sale, izvorâtă înainte de toate dintr-o filozofie autarhică, de a achita, într-un interval foarte scurt, întreaga datorie externă (de peste 8 miliarde de dolari), a dus la deteriorarea accelerată a bazei tehnologice a economiei, a industriei turistice şi a condiţiilor de viaţă. L.J Cozile interminabile, soldate întotdeauna cu rezultate incerte, au devenit viaţa de zi cu zi a cetăţenilor români(Raport final - Comisia Prezidenţială pentru Analiza Dictaturii Comuniste din România, 2006 - Bucureşti, f. 424).

Comparaţiile dintre condiţiile de trai din Occident şi cele din România comunistă au constituit pentru organele de Securitate, întotdeauna, motive de deschiderea a unor dosare de urmărire informativă. Este cunoscut faptul că propaganda oficială a partidului punea accent pe superioritatea regimului comunist în detrimentul celui capitalist, considerat exploatator, în consecinţă asemenea comentarii se referă la atitudini potrivnice regimului totalitar comunist.

În perioada comunistă, intenţia de a părăsi definitiv ţara era considerată o atitudine potrivnică regimului comunist, cunoscută fiind politica dusă de regimul totalitar de îngrădire a liberei circulaţii.

De altfel, dorinţa de a emigra era privită de conducerea statului ca o „deosebite" de viaţă asigurate de regim, fiind atent monitorizată de organele de Securitate.

Pe cale de consecinţă, furnizarea unor informaţii de această natură, se referă la activităţi îndreptate împotriva regimului comunist.

Reclamanta arată că este, de asemenea, îndeplinită şi condiţia care impune ca informaţiile furnizate să vizeze îngrădirea drepturilor si libertăţilor fundamentale ale omului întrucât nu se poate reţine că furnizarea unor informaţii de asemenea natură nu a fost făcută conştient, având reprezentarea clară a faptului că relatări ca cea prezentată anterior nu rămâneau fără urmări.

În drept reclamantul a invocat art. 3 lit. f), art. 2 lit. b), art. 5 alin. 1, art. 8 lit. a), art. 11 alin, 1 ale Ordonanţei de Urgenţă a Guvernului nr. 24/2008 privind accesul la propriul dosar şi deconspirarea Securităţii, aprobată cu modificări şi completări prin Legea 293/2008, coroborate cu art. 31 alin, 1 şi art, 35 alin. 5, lit. a din Regulamentul de organizare şi funcţionare al C.N.S.A.S. adoptat prin Hotărârea nr. 2/2008, precum şi pe dispoziţiile articolului 194 al Codului de Procedură Civilă.

2. Poziţia procesuală a pârâtului

Prin întâmpinarea înregistrată la data de 07.10.2019 pârâtul a solicitat respingerea cererii ca neîntemeiată.

În motivare, pârâtul a arătat că în perioada aprilie-iulie 1984 a fost abordat în mod repetat de lucrători ai miliţiei şi/sau Securităţii care i-au reproşat că are legături cu cetăţeni sârbi fiind posesor al unui permis de mic trafic, fiind sistematic ameninţat că va fi urmărit pentru legături cu cetăţeni străini. În cele din urmă, pârâtul a cedat şi a relatat organelor de Securitate că are prieteni 2 sârbi şi un iordanian.

Trebuie observat că între declaraţia dată de pârât în data de 23.07.1984 şi angajamentul său semnat în 19.09.1984 au trecut aproape 2 luni, perioadă în care a fost supus unor numeroase presiuni din partea ofiţerilor de securitate şi mai ales pentru a-şi proteja familia. De asemenea, trebuie subliniat că la fila 2 scrisul seamănă cu cel al ofiţerului de securitate şi nu cu cel al pârâtului. Şi chiar dacă ar fi fost scrisul pârâtului, trecerea ilegală a frontierei de stat reprezintă o infracţiune a cărei denunţare este legală.

Pârâtul arată că în Siria nu era un regim capitalist, iar nemulţumirea exprimată cu privire la lipsa alimentelor era de notorietate.

3. Asupra fondului cauzei

Dispozițiile art. 2 lit. b) ale Ordonanței de Urgență a Guvernului nr. 24/2008, privind accesul la propriul dosar și deconspirarea Securității, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 293/2008, definesc noțiunea de colaborator al Securității ca fiind *„persoana care a furnizat informații, indiferent sub ce formă, precum note și rapoarte scrise, relatări verbale consemnate de lucrătorii Securității, prin care se denunțau activitățile sau atitudinile potrivnice regimului totalitar comunist și care au vizat îngrădirea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului".*

Din înscrisurile existente la dosar, reiese că *pârâtul a furnizat informații Securității, iar acestea se referă la activități sau atitudini potrivnice regimului totalitar comunist, fiind prin urmare îndeplinită prima condiție impusă de dispozițiile art. 2 lit. b din OUG nr. 24/2008.*

În acest sens, Curtea reține angajamentul luat de a colabora cu organele Securității – f. 41 și nota informativă din data de 30.10.1984 furnizată de pârât cu numele conspirativ „Stavarache" asumat prin angajamentul luat.

Potrivit acestei note informative din data de 30.10.1984:

„Conform indicațiilor primite (...). Am retinut de la Tarek unele nemulțumiri pe tema lipsei de produse alimentare, comparând această situație cu abundența care există în Siria. În discuții, A.C. a vorbit despre faptul că în luna august 1984 (între 1-10 august) a trecut ilegal frontiera în Iugoslavia înot un unchi de-ai ei din Piatra Neamț, profesor de sport, împreună cu un maistru tot din Piatra Neamț, ambii fiind sprijiniți de un militar grănicer și au trimis scrisori dintr-o țară occidentală, se pare Austria".

Chiar dacă susținerea pârâtului în sensul că mențiunea olografă privind numele „Adriana Coman" nu îi aparține, curtea constată că acesta a furnizat suficiente date astfel încât persoana în cauză să poată fi identificată.

Curtea constată că sunt corecte aprecierile reclamantului, conform cărora, furnizarea unor informații de această natură se referă la activități îndreptate împotriva regimului comunist. Comparațiile dintre condițiile de trai cu alte state și cele din România comunistă au constituit pentru organele de Securitate, întotdeauna, motive de deschidere a unor dosare de urmărire informativă. De asemenea, în mod corect arată reclamantul faptul că este de notorietate împrejurarea că statul comunist încerca să limiteze relațiile neoficiale dintre cetățenii români și cei străini întrucât, prin astfel de contacte, cetățenii români puteau veni în contact cu ideile care circulau în lumea liberă și care nu erau foarte bine cunoscute în țară, iar cetățenii străini puteau cunoaște adevărata situație cu privire la condițiile de viață din România ori cu privire la gradul de respectare a drepturilor omului la noi în țară, situații care, evident, difereau profund față de cele prezentate de propaganda oficială a regimului.

Chiar dacă nemulțumirile existente pe fondul lipsei alimentelor erau de notorietate, comunicarea acestora către Securitate avea rolul evidențierii unor atitudini potrivnice regimului comunist întrucât nemulțumirea exprimată exprima în mod implicit și o critică la adresa conducerii partidului comunist.

De asemenea, în ceea ce privește trecerea ilegală a frontierei se poate reține că această infracțiune avea la momentul denunțului pârâtului un caracter politic întrucât potrivit politicii penale a statului instaurat după 6 martie 1945 a fost apreciată ca atare așa cum rezultă din considerentele Deciziei nr. 14/13.01.2003 a Curții Supreme de Justiție.

Astfel, aspectele relatate de pârât au evidențiat în esență poziția ostilă/atitudinea dușmănoasă a celor urmăriți față de politica partidului și statului, a conducerii acestora, față de regimul comunist, vădind interesul pentru opiniile celui vizat relativ la aspectele menționate, pentru anturajul acestuia, pentru opiniile și opțiunile politice ale acestuia.

Acest interes, pus în practică prin informarea organelor Securității, coroborat cu urmările ce ar fi putut fi antrenate împotriva celui vizat probează un mecanism specific de supraveghere polițienească extrem de intrusiv în viața privată a celui urmărit și o grevare a

dreptului la viaţă privată, a exercitării libertăţii de exprimare, de opinie şi de conştiinţă, a libertăţii religioase, adică exact a acelor libertăţi care conturează personalitatea unui om, care dau măsura demnităţii acestuia, grevare care – în raport de sistemul de valori al fiecăruia dintre cei vizaţi – poate echivala cu o suprimare efectivă a acestor libertăţi.

Această acţiune a pârâtului, care a implicat urmărirea îndeaproape a vieţii unei alte persoane, dar şi opiniile acesteia, precum şi relatarea acestora şi a discuţiilor purtate, constituie activităţi prin care s-au suprimat/îngrădit drepturi şi libertăţi fundamentale ale omului, şi anume: *dreptul la viaţă privată care implică în mod inerent dreptul la libera exprimare*.

Aşa cum reiese din documentele anexate, activitatea pârâtului se remarcă prin acţiuni ce au ce au avut ca efect îngrădirea drepturilor şi libertăţilor fundamentale ale omului, respectiv dreptul la viaţa privată prevăzut de art. 17 din Pactul Internaţional cu privire la Drepturile Civile şi Politice, dreptul la libertatea cuvântului prevăzut de art. 28 din Constituţia României din 1965 coroborat cu art. 19 din Pactul Internaţional cu privire la Drepturile Civile şi Politice.

Constatând aceste aspecte, rezultă în mod evident că prin activităţile desfăşurate, pârâtul a adus atingere drepturilor şi libertăţilor fundamentale ale persoanelor, recunoscute şi garantate de legislaţia în vigoare la acea dată, prejudiciind grav statutul persoanelor urmărite.

În consecinţă, instanţa reţine că şi *a doua condiţie prevăzută de dispoziţiile art. 2 lit. b) din OUG 24/2008 este îndeplinită în sensul de a fi vizată îngrădirea drepturilor şi libertăţilor fundamentale ale omului*, şi anume prin informaţiile furnizate organelor Securităţii, pârâta a adus atingere dreptului la viaţă privată şi la libertatea cuvântului.

Pârâtul nu contestă paternitatea notelor informative şi nici angajamentul scris şi semnat, ci invocă împrejurarea că informaţiile furnizate au fost date ca urmare a presiunilor exercitate de către ofiţerii de securitate.

Curtea apreciază aceste apărări ca fiind neîntemeiate.

Sub un prim aspect, pârâtul nu susţine afirmaţia făcută cu nicio probă propusă în condiţiile legii de procedură civilă.

Sub un al doilea aspect, şi dacă apărările astfel cum au fost formulate ar fi fost dovedite, acestea nu ar fi justificat respingerea cererii de chemare în judecată întrucât cazul învederat de pârât, nu reprezintă o cauză de exonerare având în vedere vârsta şi capacitatea de discernământ a pârâtului.

În acest sens, se reţin dispoziţiile art. 2 lit. b tezele a II-a şi a III-a din OUG 24/2008, în conformitate cu care:

„Persoana care a furnizat informaţii cuprinse în declaraţii, procesele-verbale de interogatoriu sau de confruntare, date în timpul anchetei şi procesului, în stare de libertate, de reţinere ori de arest, pentru motive politice privind cauza pentru care a fost fie cercetată, fie judecată şi condamnată, nu este considerată colaborator al Securităţii, potrivit prezentei definiţii, iar actele şi documentele care consemnau aceste informaţii sunt considerate parte a propriului dosar. Persoanele care, la data colaborării cu Securitatea, nu împliniseră 16 ani, nu sunt avute în vedere de prezenta definiţie, în măsura în care se coroborează cu alte probe".

Întrucât cauzele de exonerare sunt expres şi limitativ prevăzute de lege, instanţa nu poate primi apărările pârâtului în sensul că acesta ar fi fost constrâns să furnizeze informaţii.

Pentru aceste considerente, fiind îndeplinite toate condiţiile legale evocate anterior, instanţa apreciază că prezenta acţiune este întemeiată, urmând a o admite în temeiul art. 11 rap. la art. 2 lit. b din OUG 24/2008.

În consecinţă, va constata calitatea de colaborator al Securităţii în privinţa pârâtului.

PENTRU ACESTE MOTIVE

ÎN NUMELE LEGII
HOTĂRĂŞTE

Admite cererea formulată de **reclamantul CONSILIUL NAŢIONAL PENTRU STUDIEREA ARHIVELOR SECURITĂŢII,** cu sediul în Bucureşti, str. Matei Basarab nr. 55-57, Sector 3 în contradictoriu cu **pârâtul BONDOC TOMIS MARCEL** domiciliat în municipiul Drobeta Turnu Severin, ... judeţul Mehedinţi.

Constată calitatea pârâtului de colaborator al Securităţii.

Cu drept de recurs în termen de 15 zile de la comunicare, cererea de recurs urmând a se depune la Curtea de Apel Bucureşti – Secţia a IX-a de contencios administrativ şi fiscal.

Pronunţată azi, 16.12.2019, prin punerea soluţiei la dispoziţia părţilor prin mijlocirea grefei instanţei.

PREŞEDINTE	**GREFIER**
Ioana Laura Toma-Dăuceanu	Ionica Popescu

Red. I.L.T.D.

ROMÂNIA
CURTEA DE APEL BUCUREŞTI
SECŢIA Contencios admin. și fiscal

Prezenta copie, fiind conformă cu originalul aflat în dosarul acestei instanţe Nr. 4472/2/2019 se legalizează de noi.

GREFIER ŞEF

S-a anulat chitanţa/foaia de vărsământ Nr. ..../ ...... în sumă de .... lei

GREFIER ŞEF

Definitivă prin respingerea recursului ca nefondat, decizia nr. 634 / 09.02.2023, dosar nr: 4472/2/2019 ICCJ

(409.875)